

TẠO LẬP, GIỮ VỮNG MÔI TRƯỜNG HÒA BÌNH, ỔN ĐỊNH ĐỂ XÂY DỰNG ĐẤT NƯỚC, BẢO VỆ TỔ QUỐC TỪ SỚM, TỪ XA

TS LÊ NHỊ HÒA

Học viện Chính trị khu vực III

Ngày tiếp nhận: 23/12/2024 Ngày bình duyệt: 14/01/2025 Ngày duyệt đăng: 28/02/2025

• **Tóm tắt:** Tạo lập, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để xây dựng đất nước, bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa là một nội dung nổi bật, xuyên suốt trong cuốn sách “Một số vấn đề về đường lối quân sự, chiến lược quốc phòng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa thời kỳ mới” của cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng. Trong bối cảnh thế giới, khu vực, diễn biến phức tạp, nhanh chóng với nhiều biến động; việc nghiên cứu, quán triệt nội dung về tạo lập, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước, bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa có ý nghĩa quan trọng trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

• **Từ khóa:** Môi trường hòa bình, ổn định, xây dựng đất nước, bảo vệ Tổ quốc, cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng

Cuốn sách *Một số vấn đề về đường lối quân sự, chiến lược quốc phòng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa thời kỳ mới* của cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng thể hiện sâu sắc những quan điểm, tư tưởng về đường lối, chiến lược quốc phòng Việt Nam trong sự nghiệp đổi mới và hội nhập quốc tế. Một trong những nội dung nổi bật, xuyên suốt trong cuốn sách của cố Tổng Bí thư là làm rõ sự cần thiết, biện pháp tiến hành nhằm tạo lập,

giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để xây dựng, phát triển đất nước, bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa.

1. Sự cần thiết phải tạo lập, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để xây dựng, phát triển đất nước, bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa

Tạo lập, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển là xu thế chính của thời đại, là nguyện vọng chung của nhân dân các nước trên thế giới; đồng thời là

mục đích hướng đến của cộng đồng quốc tế từ xưa đến nay. Bảo vệ, gìn giữ, kiến tạo môi trường hòa bình, giải quyết các tranh chấp, xung đột bằng biện pháp hòa bình, không sử dụng vũ lực hoặc đe dọa sử dụng vũ lực trong quan hệ quốc tế trở thành một trong những nguyên tắc cơ bản của Hiến chương Liên hợp quốc, luật pháp quốc tế. Các nguyên tắc và giá trị cốt lõi của Hiến chương Liên hợp quốc, luật pháp quốc tế, trong đó có nhận thức về kiến tạo, bảo vệ, gìn giữ môi trường hòa bình, ổn định để phát triển, giải quyết bất đồng, tranh chấp bằng thương lượng, đàm phán theo luật pháp quốc tế là thành quả và nỗ lực đấu tranh chung của tất cả các dân tộc, quốc gia trên thế giới, trong đó có Việt Nam.

Tạo lập, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để xây dựng đất nước, bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa là chủ trương xuyên suốt của Đảng trong quá trình đổi mới, hội nhập quốc tế. Nghị quyết số 13/NQ-TW ngày 20/5/1988 của Bộ Chính trị về *Nhiệm vụ và chính sách đối ngoại* trong xác định phương châm “thêm bạn, bớt thù”, “kiên quyết thực hiện nhiệm vụ chiến lược giữ vững hòa bình”. Nghị quyết số 08/NQ-TW ngày 17/12/1998 của Bộ Chính trị khóa VIII về *Chiến lược An ninh quốc gia*, lần đầu tiên Đảng nêu vấn đề “bảo vệ Tổ quốc từ xa” khi xác định: “Đi đôi với xây dựng, bảo vệ Tổ quốc phải quán triệt thực hiện tốt quan điểm bảo vệ Tổ quốc từ xa”. Xuyên suốt các bài viết, bài phát biểu, trả lời phỏng vấn trong cuốn sách *Một số vấn đề về đường lối quân sự, chiến lược quốc phòng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa thời kỳ mới*, cố

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng luôn nhấn mạnh sự cần thiết, yêu cầu, tầm quan trọng của việc tạo lập, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định là nền tảng quan trọng để xây dựng, phát triển bền vững đất nước, thực hiện bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa. Là đất nước đã trải qua nhiều cuộc chiến tranh giữ nước, thời gian kháng chiến chống ngoại xâm và sự đô hộ, nô dịch của nước ngoài lên đến 12 thế kỷ, Việt Nam hiểu và nhận thức rõ giá trị, ý nghĩa của việc tạo lập, gìn giữ môi trường hòa bình, ổn định để xây dựng, phát triển đất nước, nâng cao sức mạnh tổng hợp, tiềm lực quốc gia, tiến hành bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa, giữ nước từ trong thời bình.

Theo cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng: “Kiên định mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội; lấy việc giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước là lợi ích cao nhất; phát huy sức mạnh tổng hợp của khối đại đoàn kết toàn dân tộc, phát huy nội lực, tranh thủ tối đa các thuận lợi từ bên ngoài, kiên trì chính sách đối ngoại rộng mở, vừa hợp tác vừa đấu tranh, gia tăng hợp tác; tránh xung đột, đối đầu, tránh bị cô lập, lệ thuộc”¹. Cùng với tiến trình đổi mới và hội nhập, Đảng, Nhà nước luôn xác định giữ vững môi trường hòa bình, ổn định cho phát triển kinh tế - xã hội là một trong những lợi ích cao nhất, quan trọng nhất của đất nước. Tại Đại hội lần thứ XIII của Đảng, vấn đề giữ vững môi trường hòa bình, ổn định, thực hiện bảo vệ Tổ quốc từ xa được chú trọng đặt lên hàng đầu với phương hướng: “Có kế sách ngăn ngừa các nguy cơ chiến tranh, xung đột từ sớm, từ xa. Nỗ lực phấn

đấu để ngăn ngừa xung đột, chiến tranh và giải quyết các tranh chấp bằng các biện pháp hòa bình phù hợp với luật pháp quốc tế. Kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, vùng trời, vùng biển; giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển”².

Cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đánh giá: “... thành quả giữ vững độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ của đất nước, bảo đảm môi trường hòa bình cho công cuộc xây dựng và phát triển có ý nghĩa quan trọng hàng đầu”³. Trong bối cảnh tình hình quốc tế, khu vực có nhiều biến động, tranh chấp chủ quyền trên Biển Đông diễn biến phức tạp, các thế lực thù địch trong và ngoài nước gia tăng chống phá, thực hiện “diễn biến hòa bình”, một trong những thành công nổi bật của Việt Nam là giữ vững được ổn định chính trị - xã hội và môi trường hòa bình để phát triển đất nước; bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, lợi ích quốc gia, dân tộc. Việt Nam đã triển khai nhiều biện pháp, “Chủ động, kiên quyết, kiên trì đấu tranh bằng các biện pháp phù hợp, bảo vệ được chủ quyền biển, đảo, vùng trời và giữ được hòa bình, ổn định để phát triển đất nước”⁴. Theo cố Tổng Bí thư: “Dưới sự lãnh đạo của Đảng, sự nỗ lực phấn đấu của toàn dân, sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, chúng ta đã giữ vững ổn định chính trị xã hội, quốc phòng, an ninh được tăng cường, trật tự, an toàn xã hội được bảo đảm, quan hệ đối ngoại tiếp tục đi vào chiều sâu, ngày càng mở rộng; giữ vững môi trường hòa bình để xây dựng,

phát triển đất nước. Đến nay, Việt Nam trở thành điểm hẹn của hòa bình, là đất nước có vị thế để sẵn sàng là bạn và đối tác tin cậy của tất cả các nước... Chúng ta đã và đang thật sự hội nhập sâu rộng, có tầm ảnh hưởng và có uy tín lớn với bạn bè quốc tế”⁵. Việc tổ chức thành công Hội nghị Thượng đỉnh Mỹ - Triều Tiên tháng 02/2019 tại thủ đô Hà Nội đã khẳng định Việt Nam là đất nước có môi trường hòa bình, ổn định, thân thiện, an toàn, tin cậy, góp phần nâng cao uy tín, tầm ảnh hưởng đối với khu vực và vị thế quốc tế của chúng ta. Từ thực tiễn xây dựng đất nước, bảo đảm quốc phòng, an ninh và bảo vệ Tổ quốc, cố Tổng Bí thư đánh giá: “Trước các diễn biến phức tạp của tình hình, Quân đội luôn vững vàng, kiên định, là chỗ dựa vững chắc của Đảng, Nhà nước và nhân dân và là lực lượng nòng cốt trong xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân vững chắc, “bảo đảm môi trường “trong ấm, ngoài êm” cho đất nước. Đây là bài học rất quý, cần gìn giữ, phát huy tốt hơn nữa trong thời gian tới”⁶.

2. Nội dung, biện pháp nhằm tạo lập, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để xây dựng, phát triển đất nước, bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa

Tạo lập, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để xây dựng, phát triển là một nội dung quan trọng của lý luận về đường lối đổi mới đất nước, thực hiện hai nhiệm vụ chiến lược xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Việt Nam thực hiện giữ nước từ sớm, từ xa bằng biện pháp hòa bình, kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh của thời đại; tăng cường vị thế quốc tế; độc lập, tự chủ của đất nước.

Bảo vệ lợi ích quốc gia, dân tộc; giữ gìn môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước trở thành một nội dung trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái thù địch. Một trong những vấn đề trọng tâm của hệ thống các nhiệm vụ, giải pháp để đưa đất nước ta bước vào một giai đoạn phát triển mới được Đại hội lần thứ XIII của Đảng xác định: “Giữ vững độc lập, tự chủ; tăng cường tiềm lực quốc phòng, an ninh; nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động đối ngoại, hội nhập quốc tế; kiên quyết, kiên trì bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, biển, đảo, vùng trời; giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước”⁷⁷. Trong bối cảnh môi trường chính trị, an ninh thế giới có nhiều bất ổn, biến động, cạnh tranh chiến lược giữa các nước lớn quyết liệt; xung đột quân sự, tranh chấp chủ quyền, lãnh thổ diễn biến phức tạp, cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng nêu rõ: “Bảo vệ độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định và thích ứng với biến đổi khí hậu là những thách thức rất lớn, có thể vẫn ảnh hưởng trực tiếp đến nước ta trong thời gian tới”⁷⁸. Để kiến tạo và giữ vững môi trường hòa bình, ổn định trong phát triển đất nước, thực hiện bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa, cố Tổng Bí thư nhấn mạnh các nội dung, biện pháp cần quan tâm:

Thứ nhất, nâng cao tiềm lực quốc gia, sức mạnh tổng hợp của đất nước

Thực tiễn lịch sử giữ nước của dân tộc cho thấy, khi nào tiềm lực quốc gia, sức mạnh tổng hợp khối đại đoàn kết toàn

dân tộc được củng cố, tăng cường thì hòa bình, độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ được giữ vững, đất nước ổn định và phát triển; còn ngược lại thì đất nước sẽ bất ổn, rối ren, tạo cơ hội cho các thế lực bên ngoài tấn công, chống phá, can thiệp. Cố Tổng Bí thư nhấn mạnh: “Nắm vững và vận dụng nhuần nhuyễn bài học của cha ông ta: “dựng nước đi đôi với giữ nước”; “giữ nước từ khi nước chưa nguy”; có kế sách ngăn ngừa, loại bỏ các nguy cơ chiến tranh, xung đột từ sớm, từ xa. Nhiệm vụ chung của cả hệ thống chính trị là làm cho kinh tế phải vững, quốc phòng phải mạnh, thực lực phải cường, lòng dân phải yên, chính trị - xã hội ổn định, cả dân tộc là một khối đoàn kết thống nhất”⁷⁹.

Sau gần 40 năm đổi mới và hội nhập quốc tế, tiềm lực quốc gia, vị thế và uy tín của Việt Nam ngày càng được khẳng định và nâng cao. Trước diễn biến nhanh chóng, phức tạp của tình hình thế giới và khu vực, quốc phòng, an ninh nước ta được tăng cường; quan hệ đối ngoại được mở rộng; độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ được bảo vệ vững chắc; môi trường hòa bình, ổn định được bảo đảm - đây là cơ sở, nền tảng quan trọng để Việt Nam chủ động hội nhập quốc tế, nâng cao năng lực tự chủ quốc gia, xây dựng, phát triển đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa.

Để giữ vững, củng cố môi trường hòa bình, ổn định, thực hiện bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa, giữ nước từ trong thời bình, cố Tổng Bí thư yêu cầu: “Tăng cường tiềm lực quốc phòng, sức mạnh quốc gia, đủ khả năng huy động ứng phó có hiệu quả các tình huống quốc phòng, an ninh. Kết

hợp chặt chẽ giữa quốc phòng, an ninh với kinh tế, văn hóa, xã hội, đối ngoại, và giữa kinh tế, văn hóa, xã hội, đối ngoại với quốc phòng, an ninh; xây dựng “thế trận lòng dân” vững chắc trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”¹⁰. Việt Nam củng cố, giữ vững môi trường hòa bình bao gồm sự ổn định chính trị - xã hội trong nước và môi trường quốc tế thuận lợi để phát triển, nâng cao vị thế và uy tín quốc tế của đất nước. Để thực hiện thắng lợi hai nhiệm vụ chiến lược xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, cần nhận thức đầy đủ và phát huy cao nhất sức mạnh khối đại đoàn kết toàn dân tộc, kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh, xu thế của thời đại. Cần nâng cao nhận thức về xây dựng, phát huy sức mạnh tổng hợp quốc gia, sức mạnh toàn diện của đất nước về chính trị, tư tưởng, kinh tế, văn hóa, quốc phòng, an ninh, đối ngoại để bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa; làm thất bại mọi âm mưu, thủ đoạn “diễn biến hòa bình”, chống phá nhiều mặt của các thế lực thù địch, phản động trong và ngoài nước, góp phần giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để xây dựng và phát triển. Theo cố Tổng Bí thư: “Chúng ta phải biết dựa vào vị thế mới của đất nước để xử lý mọi vấn đề với thái độ bình tĩnh, khôn ngoan theo quan điểm cách mạng tiến công, có biện pháp ngăn chặn và đẩy lùi chiến tranh, giữ vững hòa bình, ổn định lâu dài, làm thất bại mọi âm mưu và hành động phá hoại của các thế lực thù địch”¹¹. Tăng cường tiềm lực quốc phòng, an ninh, xây dựng và phát huy “thế trận lòng dân” trong nền quốc phòng toàn dân và nền an ninh nhân dân. Xây dựng Quân đội nhân

dân, Công an nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ và hiện đại; chủ động xử lý có hiệu quả các tình huống, không để Tổ quốc bị động, bất ngờ trong mọi hoàn cảnh, mọi thời điểm. Với bề dày 80 năm xây dựng và trưởng thành, Quân đội nhân dân Việt Nam phải “Thực sự là lực lượng nòng cốt trong xây dựng nền quốc phòng toàn dân, thế trận quốc phòng toàn dân gắn với thế trận an ninh nhân dân, bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc; bảo vệ Đảng, Nhà nước, nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa; góp phần giữ vững ổn định chính trị, môi trường hòa bình để xây dựng và phát triển đất nước”¹².

Thứ hai, nhận thức và quán triệt nguyên tắc: bảo vệ vững chắc chủ quyền dân tộc, lợi ích quốc gia trên biển và giữ vững môi trường hòa bình để phát triển

Vấn đề Biển Đông và tranh chấp, bất đồng, khác biệt về chủ quyền, lãnh thổ trên biển luôn có những diễn biến phức tạp, khó lường, đặt ra những thách thức lớn đối với đất nước trong quá trình phát triển, bảo vệ chủ quyền, lợi ích quốc gia và giữ vững môi trường hòa bình, ổn định. “Nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, nhất là bảo vệ chủ quyền biển, đảo đứng trước nhiều khó khăn, phức tạp; bên cạnh đó, sự chống phá của các thế lực thù địch, phản động đối với Đảng, Nhà nước, chế độ và Quân đội ta cũng ngày càng tinh vi, nham hiểm, trực diện hơn”¹³. Trước bối cảnh đó, cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng nhấn mạnh yêu cầu: “Trong việc giải quyết những tranh chấp lãnh thổ, biển đảo, phải nắm vững nguyên tắc: Vừa bảo vệ vững chắc chủ quyền, thống

nhất và toàn vẹn lãnh thổ, vừa giữ vững môi trường hòa bình, tạo điều kiện thuận lợi cho phát triển kinh tế, xây dựng đất nước. Kiên trì thực hiện chủ trương giải quyết các vấn đề nêu trên bằng biện pháp hòa bình, thông qua đối thoại và dựa trên hệ thống luật pháp quốc tế. Kiểm chế tới mức cao nhất, tránh gây xung đột và tuyệt đối không để các thế lực thù địch lợi dụng lòng yêu nước, tinh thần dân tộc, kích động chia rẽ gây mất đoàn kết nội bộ, đoàn kết quốc tế... Đây là những kinh nghiệm đã được tích lũy và đúc kết thông qua thực tiễn các cuộc kháng chiến giải phóng dân tộc và bảo vệ Tổ quốc; trở thành bài học lịch sử có giá trị về độc lập tự chủ, kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại. Những kinh nghiệm quý báu đó cần được nghiên cứu và vận dụng nhuần nhuyễn trong sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc hiện nay¹⁴. Đối với vấn đề Biển Đông, chủ trương, chính sách nhất quán của Đảng, Nhà nước Việt Nam là kiên quyết, kiên trì, kiên định bảo vệ vững chắc chủ quyền, các lợi ích chính đáng, hợp pháp trên biển, đồng thời giữ vững môi trường hòa bình trên biển; giải quyết các bất đồng, tranh chấp theo các nguyên tắc của luật pháp quốc tế và Công ước của Liên hợp quốc về Luật biển năm 1982. Chúng ta quản lý, bảo vệ chủ quyền dân tộc và lợi ích chính đáng, hợp pháp trên biển theo quy định của pháp luật Việt Nam, phù hợp với Hiến chương Liên hợp quốc, luật pháp quốc tế và các cam kết quốc tế mà Việt Nam đã ký kết, tham gia.

Cùng với các lực lượng tham gia bảo vệ chủ quyền, lợi ích quốc gia trên biển, “... cán bộ, chiến sĩ Hải quân nhân dân đã

quán triệt sâu sắc đường lối, nhiệm vụ của Đảng, của Quân đội và nhiệm vụ trực tiếp của Quân chủng Hải quân, ra sức phấn đấu, khắc phục khó khăn gian khổ, luôn vững vàng nơi tiền tiêu sóng gió, nắm chắc tình hình, kịp thời tham mưu đề xuất với Đảng, Nhà nước và Bộ Quốc phòng, xử lý có hiệu quả các tình huống trên biển, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ làm nòng cốt bảo vệ chủ quyền biển, đảo, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định, góp phần quan trọng vào sự phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”¹⁵. Cố Tổng Bí thư nêu rõ: “Thực tiễn tình hình và yêu cầu của đất nước đang đặt ra cho Quân chủng Hải quân những trách nhiệm nặng nề nhưng rất vẻ vang. Đó là, vừa phải bảo vệ vững chắc chủ quyền, đồng thời giữ vững môi trường hòa bình, ổn định trên các vùng biển, đảo; xây dựng Quân chủng thực sự là lực lượng nòng cốt, tiên phong góp phần giải quyết tốt các mối quan hệ kinh tế - quốc phòng và an ninh biển, đảo”¹⁶. Là quốc gia ven biển, thành viên của Liên hợp quốc, Việt Nam luôn coi trọng và đề cao các nguyên tắc cơ bản của luật pháp quốc tế, Hiến chương Liên hợp quốc, Công ước Liên hợp quốc về Luật biển năm 1982 trong giải quyết tranh chấp, bất đồng về chủ quyền, lãnh thổ, trong đó có chủ quyền hai quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa. Việt Nam bảo vệ, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định trên cơ sở bảo đảm chủ quyền, lợi ích dân tộc chân chính, tôn trọng lợi ích chính đáng của các nước; nêu cao độc lập, tự chủ, tự cường; nắm vững hai mặt hợp tác và đấu tranh trong quan hệ quốc tế; chủ động tham

gia hợp tác khu vực, quốc tế, tăng cường quan hệ với tất cả các nước; chủ động ngăn chặn, đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu và hành động lợi dụng các vấn đề về biển đảo để chống phá.

Thứ ba, phát huy vai trò của công tác đối ngoại quốc phòng, thực hiện tốt nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa

Cùng với tiến trình đổi mới và hội nhập, công tác đối ngoại của Đảng và Nhà nước, trong đó có đối ngoại về quốc phòng đóng vai trò tiên phong, đi đầu trong việc xây dựng lòng tin chính trị, ngăn ngừa nguy cơ chiến tranh, xung đột, tạo lập và giữ vững môi trường hòa bình, ổn định, huy động các nguồn lực để phát triển đất nước, nâng cao vị thế và uy tín của Việt Nam trên trường quốc tế. Là quốc gia thành viên của Liên hợp quốc, Việt Nam đã có những đóng góp quan trọng vào sứ mệnh gìn giữ hòa bình của Liên hợp quốc, lan tỏa hình ảnh đất nước, giá trị văn hóa, con người Việt Nam luôn yêu chuộng và bảo vệ hòa bình; là quốc gia có trách nhiệm sẵn sàng chung tay giải quyết các vấn đề mà cộng đồng quốc tế đang đối mặt. “Tham gia gìn giữ hòa bình của Liên hợp quốc sẽ là một kênh hữu nghị gắn kết giữa quốc phòng nước ta với hòa bình, ổn định thế giới, giữa Quân đội nhân dân Việt Nam với quân đội các nước, tăng thêm sự hiểu biết và tin cậy lẫn nhau giữa Việt Nam với cộng đồng quốc tế”¹⁷. Từ năm 2014 đến năm 2024, Việt Nam đã cử trên 800 lượt sĩ quan, quân nhân (trong đó có khoảng 100 nữ quân nhân) tham gia sứ mệnh gìn giữ hòa bình của Liên hợp quốc; qua đó lan tỏa hình ảnh, phẩm chất của “Bộ đội

Cụ Hồ”, của người lính “mũ nồi xanh” Việt Nam đến với bạn bè quốc tế. Các hoạt động của Trung tâm Gìn giữ hòa bình Việt Nam (thành lập năm 2014, năm 2017 được tổ chức lại thành Cục Gìn giữ hòa bình Việt Nam) đã đóng góp tích cực vào hoạt động đối ngoại của đất nước nói chung và hoạt động đối ngoại quốc phòng nói riêng. Cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đánh giá: “Đối ngoại quốc phòng đã phát huy tốt sức mạnh tổng hợp, tiến hành tích cực, chủ động, sáng tạo, có chiều sâu, trở thành một trong những trụ cột quan trọng trong hoạt động đối ngoại của Đảng, Nhà nước, góp phần bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa, giữ vững môi trường hòa bình để xây dựng và phát triển đất nước”¹⁸. Cố Tổng Bí thư nêu rõ: “Trong thực hiện nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, chúng ta đã biết phát huy sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại, cả về mặt chiến lược và sách lược. Hội nhập quốc tế và đối ngoại về quốc phòng là định hướng chiến lược đúng đắn, là kế sách bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa, từ khi đất nước chưa lâm nguy. Thông qua hội nhập quốc tế về quốc phòng, an ninh để tăng cường, củng cố lòng tin chiến lược, duy trì môi trường hòa bình, hợp tác cùng phát triển, củng cố thế trận quốc phòng, an ninh của đất nước”¹⁹. Phát biểu tại Đại hội đại biểu Đảng bộ Quân đội lần thứ XI, Tổng Bí thư yêu cầu: “Chủ động nghiên cứu, nắm, dự báo đúng tình hình, kịp thời tham mưu với Đảng, Nhà nước chủ trương về quân sự, quốc phòng; xử lý có hiệu quả các tình huống, bảo đảm trong bất cứ điều kiện, hoàn cảnh nào cũng không để bị động, bất ngờ; chuẩn bị sẵn sàng các giải pháp

tổng thể, hóa giải nguy cơ chiến tranh, xung đột từ sớm, từ xa, bảo vệ vững chắc Tổ quốc, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước. Nâng cao hiệu lực, hiệu quả sự lãnh đạo của Đảng, vai trò quản lý của Nhà nước về quân sự, quốc phòng; chủ động sẵn sàng ứng phó có hiệu quả với các thách thức an ninh phi truyền thống trong tình hình mới”²⁰. Quân đội tuyệt đối không được chủ quan, thỏa mãn; không được để xảy ra bị động, bất ngờ; chủ động nghiên cứu tình hình và dự báo chiến lược để có các đối sách xử lý các tình huống phù hợp, bảo đảm lợi ích quốc gia và quan hệ hữu nghị với các nước láng giềng, cân bằng quan hệ với các nước lớn; tạo lập môi trường hòa bình, ổn định để xây dựng đất nước. Trước yêu cầu của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ chủ quyền biển đảo trong tình hình mới, cố Tổng Bí thư nhấn mạnh: “Chủ động, tích cực, triển khai đồng bộ, toàn diện, hiệu quả công tác hội nhập quốc tế và đối ngoại quốc phòng, bảo đảm cao nhất lợi ích quốc gia - dân tộc (...). Kịp thời nhận diện, xử lý đúng đắn, hài hòa, linh hoạt đối tác, đối tượng quốc phòng, không để bị động, bất ngờ; ngăn ngừa nguy cơ xung đột, đối đầu, tránh bị cô lập, phụ thuộc, không “chọn bên”. Tranh thủ tối đa sự ủng hộ của quốc tế, thực hiện kế sách bảo vệ Tổ quốc “từ sớm, từ xa” bằng biện pháp hòa bình. Tham gia có trách nhiệm vào hoạt động gìn giữ hòa bình của Liên hợp quốc; nâng cao vai trò, vị thế, uy tín quốc tế của đất nước và Quân đội”²¹.

Các bài viết, bài phát biểu của cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng trong cuốn sách

Một số vấn đề về đường lối quân sự, chiến lược quốc phòng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa thời kỳ mới thể hiện tầm nhìn, tư duy chiến lược của người đứng đầu Đảng về tạo lập, kiến tạo, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để xây dựng đất nước, bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa, giữ nước từ trong thời bình. Trong bối cảnh tình hình thế giới, khu vực tiếp tục có nhiều biến động nhanh chóng, khó lường; cạnh tranh, cọ xát chiến lược giữa các nước lớn ngày càng quyết liệt; tranh chấp chủ quyền, lãnh thổ trên Biển Đông diễn biến phức tạp; các thách thức an ninh truyền thống và phi truyền thống gia tăng; việc nghiên cứu, nhận thức, nắm vững các yêu cầu, nội dung về tạo lập, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước, bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa có ý nghĩa quan trọng trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc; thực hiện thành công mục tiêu đến năm 2045, Việt Nam trở thành nước phát triển, thu nhập cao; là quốc gia biển mạnh, hùng cường, thịnh vượng, tham gia chủ động và có trách nhiệm vào giải quyết các vấn đề quốc tế và khu vực về biển và đại dương ■

1, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 Nguyễn Phú Trọng: *Một số vấn đề về đường lối quân sự, chiến lược quốc phòng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa thời kỳ mới*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2023, tr.99 - 100, 203 - 204, 224 - 225, 80 - 81, 84 - 85, 199, 88, 308, 67, 80, 186, 270, 272, 200, 158, 204, 88, 177.

^{2,7} Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, t.I, tr.156 - 157, 48.

⁴ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2016, tr.146.